

haar de hand afgehouden. Van het standpunt uit der neutraliteit — hoewel niet meer dan een gewaande — kon dit niet verwonderen. Voor de andere disciplinae theologicae werd een wetenschappelijke beoefening mogelijk geacht op filosofischen of litterarischen wortel, maar Dogmatiek en „Practica” stonden daartoe in te nauw verband met den christelijken godsdienst, met de belijdenis der Kerk, met het leven der gemeente.

Op die wijze echter wordt de Theologie in dubbelen zin ten doode opgeschreven. Niet alleen verliest ze haar plaats als zelfstandige wetenschap, maar bovendien wordt de band aan het leven der Kerk doorgesneden.

Wat het eerste betreft: waar zij van allen metaphysischen grondslag wordt losgemaakt, moet zij wel van haar ebenbürtige rechten naast de andere faculteiten afzien. Alleen wanneer zij opkomt uit haar eigen levenswortel, het principium der bijzondere Openbaring, kan zij zich in haar eere handhaven. En niemand mag haar dit geboorterecht ontnemen. Doch dan mag ook geen enkele tak, die uit haar wortel opschiet, worden afgesneden.

Met name geldt dit van de Diaconiologische Vakken. Ze behooren, naar encyclopaedischen eisch, tot het lichaam der Theologie en deelen in haar wetenschappelijken naam en eere. Ze zijn geen aanhangsel zonder levensband aan het organisme; ze putten zich niet uit in een loutere kunsttheorie; allerminst gaan ze op in een zekere „Pastoral-klugheit”; ze mogen niet, als een gespecialiseerde Ethiek, worden vervalscht tot een bepaalden „Standesmoral.” In het bezit van een eigen object, dat genetisch samenhangt met het object der gansche Theologie, laten deze vakken van hun wetenschappelijke pretentie niet af. Het *μὴ τεχνολογεῖν ἀλλὰ θεολογεῖν* van Basilius mag niet worden vergeten²⁾.

Wat het tweede betreft: Geen zekerder dood kan de